

Hutba povodom početka mektebske pouke

Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo i veličamo.

Njemu, Samilosnom i Svemilosnom Dobročinitelju, zahvaljujemo se na nebrojenim blagodatima.

Molimo Ga da nas sačuva od naših poroka i zlih djela; tražimo zaštitu od znanja od kojeg nema koristi, od srca koje Njemu nije pokorno, od duše koju ništa ne može zadovoljiti, od dove koju On ne prima.

Donosimo salavat na Njegovog Miljenika i odabranika Muhammeda, a.s., na njegovu plemenitu porodicu i na njegove životne saputnike i prvake u dobru, čestite sljedbenike, ashabe.

Draga braćo i poštovane sestre.

Protekle sedmice se oglasilo školsko zvono u učionicama, a već sutra u mektebima Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini počinje upis polaznika u novu mektebsku godinu. Radosni smo što se nakon ljetnog raspusta pred našom djecom iznova otvaraju novi, nepregledni i neistraženi horizonti znanja, koji će, kada njima ovladaju, zajedno sa svojim učiteljima i muallimima, sebi i cijeloj zajednici donijeti mnogobrojne koristi.

Stjecanje znanja iziskuje predan trud i odricanje, a Milostivi Gospodar tragaocima za znanjem nagovještava najljepše dženetske nagrade.

Ko krene putem traženja znanja, kaže Poslanik, a. s., Allah će mu olakšati put u Dženet. Za učenog traže oprost oni na nebesima i oni na Zemlji, pa čak i ribe u vodi. Pred onim koji traži znanje meleki sa zadovoljstvom prostiru svoja krila. Prednost učenog nad pobožnim je kao prednost Mjeseca u odnosu na druge zvijezde. Učenjaci su, zaista, nasljednici vjerovjesnika, a vjerovjesnici nisu ostavili u nasljedstvo ni dinare ni dirheme, nego nauku, pa ko je uzme, uzeo je veliki udio u nasljedstvu. (Ibn Madže)

U svjetlu ovih Poslanikovih riječi treba se podsjetiti da je *pero, kalem*, kojim se Stvoritelj zaklinje u Časnom Kur'anu – a koje simbolizira moć i doseg nauke – prvo i najmoćnije oružje čovjeka na Zemlji. Muhammed, a.s., odmah po okončanju bitke na Bedru i nakon pobjede nad naoružanim neprijateljem, započinje borbu protiv drugog, većeg i opasnijeg neprijatelja, borbu protiv nepismenosti. Bila je to prva javna i zvanična akcija opismenjavanja masa koju je on sam predvodio. Poslanik je u tu akciju uključio i zarobljene pismene idolopoklonike, dajući slobodu svakome od njih koji bi opismenio deset muslimana. Ovom gestom Muhammed, a.s., znanju i pismenosti je dao prioritet u odnosu na svako drugo ovosvjetsko bogatstvo, jer mekanski idolopoklonici su svoje zarobljenike tada mogli otkupiti i za neku drugu materijalnu vrijednost.

Škola i mekteb će našim potomcima približiti nauku i vjeru, dvije međusobno povezane i nerazdružive vrste saznanja. Nauka ljudima daje informacije, činjenice i moć da upravljaju materijom, a vjera u ljudima usađuje svijest o nadosjetilnom i moralnu snagu da vladaju sobom. Nauka daje primjenljivo i provjerljivo znanje, a vjera u Boga daruje vječni ideal, smisao stvaranja, života i smrti. Nauka je svojim pronalascima i otkrićima ljudski rod izvela iz mračnog doba, ali, s obzirom na njen slijepi razvitak i destruktivni potencijal, postoji opravdan strah da će nas nauka, ako ne bude oplemenjena vjerom i moralom, ponovo vratiti u kameno doba.

Milostivi Allah nas u Svojoj Časnoj Knjizi obavezuje da svim svojim bićem brinemo o svojoj čeljadi, da budemo svjesni brojnih iskušenja i zamki koje porodici i zajednici mogu donijeti vječnu i bolnu patnju:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ
اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ (6)

O pravovjerni, sebe i porodice svoje čuvajte od vatre čije će gorivo ljudi i kamenje biti, i o kojoj će se meleki strogi i snažni brinuti, koji se onome što im Allah zapovjedi neće opirati, i koji će ono što im se naredi izvršiti. (Et-Tahrim, 6)

Međugeneracijski jaz između nas i naše djece postaje sve izraženiji. Starije generacije koristile su se modernom tehnologijom za rad ili tokom slobodnog vremena. Današnja mladost bez predaha živi u novom digitalnom dobu. Takozvani *digitalni urođenici* se bude i liježu u postelju uronjeni u virtuelni svijet. Tradicionalne vrijednosti na kojima se temeljio naš odgoj poput truda, dužnosti, časti i saosjećanja, sada se nastoje potisnuti *instant* zadovoljstvima i uspjesima koje prati parola: *Hoću sada i hoću sve*. Kur'an nas opominje da ljudska priroda nije stvorena po mjeri *instant* zadovoljstva: (24) *I zar da čovjek sve što poželi dobije.* (En-Nedžm, 24)

Djecu i mlade ne možemo kriviti za pogrešno usvojene navike koje smo im nesvjesno i nesavjesno isporučili. Kao što pjesnik slikovito reče: „Vi ste lukovi s kojih su vaša djeca izbačena poput živih strijela.“ Kada primijetimo da vrijednosti koje ističemo ne uspijevamo prenijeti na svoje potomke, prije osude drugih za neprimjereno ponašanje mladih, postavimo sebi otvoreno pitanje: Postoje li u našem društvu jasno deklarirane univerzalne vrijednosti i moralni postulati kojih se principijelno pridržavamo i jesu li te vrijednosti u saglasju ili u raskoraku s našom praksom i ponašanjem?

Nema nikakve sumnje u to da je islam sazdan od intelektualnih i emocionalnih elemenata koji su presudni u formiranju zdrave ljudske ličnosti. Pored toga, vjerski tekstovi nas upućuju na uzorite ljude, vjerovjesnike, koji su svojim životom posvjedočili živu vjeru u Boga i pokazali nam svojim primjerom kako se ona živi, ispunjena moralnim ponašanjem i dostojanstvom.

Ako djeca i mladi u nama ne pronađu istinske uzore, a u društvu i institucijama čvrsto moralno uporište, oni će se identificirati s nekom osobom, pokretom ili kultom koji ih lahko mogu odvesti na stranputicu.

Zato, provodimo više vremena s njima i pomozimo im da odaberu prave prijatelje i da donesu ispravne odluke, kako bi sutra bili spremni ponijeti breme života, pomagati drugima, pokazivati poštovanje i saosjećanje.

Kao roditelji i odgajatelji dužni smo im pružiti uravnotežen sistem vrijednosti s puno ljubavi i pažnje, ali i brige, ograničenja i nadzora. Maloljetnička delikvencija, vršnjačko nasilje, povećan broj samoubistava u ranoj dobi pojave su pred kojima se svi trebamo zamisliti i odgovorno djelovati.

S emocionalno zapuštenom i moralno nedozrelom djecom i omladinom moramo razgovarati i pružiti im odgovarajuću stručnu pomoć i podršku. S njima, nažalost, uglavnom niko ne razgovara, čak ni onda kada svojim postupcima očajnički zovu da im se pritekne u pomoć.

Draga braćo i poštovane sestre.

Naša mladost, u školskim i mektebskim učionicama, na domaćim i međunarodnim smotrama znanja niže zapažene uspjehe i rezultate. Pored njih samih, zato su ponajviše zaslužni njihovi vrijedni učitelji, nastavnici i muallimi. Plodove i efekte njihovog znanja primjećujemo u dobrim idejama i društveno korisnim aktivnostima.

Ohrabrimo ih da se okite novim korisnim znanjima i vještinama koje će našoj domovini donijeti prosperitet i sigurnost. Njima, njihovim roditeljima i učiteljima, mualimima i muallimama poželimo uspješnu i produktivnu novu školsku i mektebsku godinu.

Allahu Milostivi, oprosti i smiluj se nama i roditeljima našim na Dan polaganja računa.

Gospodaru naš, podari nam u ženama našim i djeci našoj radost i učini nas predvodnicima bogobojaznih.

Amin!